

Tremtinių Vargai Del Emigracijos Ir BALFo Veikla

— Rašo —

Kan. Dr. J. B. Koncius

Lankydamas tremtinių stovyklas, ypatingai Vokietijoje, Amerikos zonoje, radau šimtus lietuvių DP., kurių emigracija į Ameriką buvo sulaikyta JAV saugumo. Jų visa dauguma, beveik 80%, yra sulaikyti dėl nesuspriktimo ir saugumo pareigūnų klaidų bei įvairių įskundimų. Teko patirti, kad komunistų agentai sudaro skundus prieš rimtus ir gerus asmenis. Sulaikytųjų bylų išaiškinimas yra labai sunkus ir komplikotas, nes jiems dažniausiai nepasakoma, už ką jie sulaikyti ir žmonės todėl nežino, kaip apginti savo teises. Sulaikytųjų procedūra tęsiasi apie 6 mėnesius, o kartais virš metų. Jie jaučiasi nei paleisti, nei pakarti ir nežino, kas reikia daryti. Tyrinėdamas jų bylas, įsitikinau, kad jie yra skriaudžiami neteisingai ir todėl dariau žygių DP Komisijoje ir karo saugumo įstaigose. Šiuo tikslu kalbėjais su DP Komisijos saugumo viršininku Bornstein ir su US Armijos saugumo viršininku majoru Abraham. Jiems išdėsciau, kad saugumas daro daug klaidų ir neteisingai skriaudžia tiek daug žmonių. Prašiau, kad jie patikrintų iš naujo sulaikytųjų bylas ir atitai...

tremtinių tarpe yra ne tik lietuviai, bet didelis skaičius ukrainiečių, latvių lenkų ir kitų. Mažiausia dėl saugumo sulaikytų yra žydų kilmės tremtinių, bent man nepasisekė rasti nei vieno žydo, sulaikyto saugumo sumetimais.

Amerikos Kongresas išleido DP įstatymą visai humanitariniais sumetimais, kad pagelbėjus po šio karo skaudžiai nukentėjusiems tremtiniams. Amerikos tauta ir valdžia, suprantama, rodo daug gailėstingumo ir sudeda žymiai aukų nelaimingiesiems gelbėti. Jei padaroma neteisingai skriaudų tremtiniams, tai čia nėra Amerikos tautos kaltė, bet nevykęs pareigūnų parinkimas šiam humanitariniam darbui. Amerikos valdžios parinkti asmenys šiam kilniam darbui yra nevykę.

Visuose savo pergyvenimuose tremtiniai žiūri į ateitį su viltimi ir pasitikėjimu, kad jiems pasiseks visas sunkenybes ir gyvenimo skurdą pergyventi, pagelbstint savo broliams ir sesutėms lietuviams, gyvenantiems užjūryje. BALFo organizacijos darbas yra gerai išvystytas, ypač Vokietijoje, bendradarbiaujant su IRO. Generalinio BALFo Igalotinio J. Valaičio Centras yra Muenchene, Vokietijoje. Iš viso ten dirba 8 tarnautojai; viena raštinė randasi IRO patalpose, o antra raštinė, centralinė, 20 Rauchstr. Tarnautojai yra IRO. apmokami. Britų

Nr. 37-tas

WORCESTER, MASS., RUGSĖJO (SEPT.) 23-čią D., 1950 M.

Telefonas Dial 5-1094

Vol. XXIX

JUNGTINIŲ TAUTŲ VĒLIAVA

Oficialė Jungtinių Tautų vėliava dabar plėvesuoja su tautų vėliavomis virš Jungtinių Tautų (U. N.) ginkluotų jėgų grumtynėse, kad sugražint taiką Korėjoj, rodoma šiame paveiksle. Vėliavos spalva šviesiai mėlyna, gi oficialė Jungtinių Tautų antspaudo vidury yra balta.

STOCKHOLMO TAIKOS PETICIJA

Stockholme, praeitą kovo mėnesį, kairiųjų intelektualų susaukto konferencijoje, buvo sugalvota vienas iš klaidingiausių doktrinų produktas. Dokumento viršuje užrašyta žodžiai—

Tavo ranka gali sustabdyti Atominį karą!
Pasirašyk už Taiką!

Trumpa deklaracija seka: "Mes reikalaujame uždrausti atominius ginklus."

Maskva šiandien remia šią Stockholmo Taikos Peticija kaip viena iš jo svarbiausių propagandos ginklų; ją išgarsino visų kraštų komunistinė spauda.

Pravda, rusų laikraštis skelbia, kad tie kurie nepasirašo po peticija "yra bendradarbiai ir šalininkai karo kurstytojų". Ir pasekmė šios stipriai organizuotos ir nepaliaujamos priespaudos,

mo. Musų generalinis Igalotinis Europoje J. Valaitis ir visi kiti galiotiniai ir tarnautojai daug man pagelbėjo kelionėse ir darbuotėje lankant tremtinius. BALFo Centras irgi visad teikė reikalingas informacijas ir glaudžiai bendradarbiavo kelionės metu. Visiems už tai esu labai dėkingas.

yra, raportuojama, kad po peticija pasirašė daugiau negu 273,000,000 žmonių... kurių tarpe yra milijonas ir šio straipsnio skaitytojais turi suprasti kokia apgaulinga yra ši taikos peticija. Jie turėtų, mes patariame, vartoti savo laiškus savo draugams ir giminėms užsienyje pabrėžti šio taikos ofensyvo propagandinį tikslą.

"Čionai", šie laiškais iš Amerikos galėtų pabrėžti, "komunistai platina taip vadinamą taikos peticiją. Sakoma, kad ji buvo sugalvota praeitą žiemą Stockholme. Mes žinome, kad po ją pasirašė milijonai žmonių Europoje, ir net kaikurie musų tautiečiai patikėjo. Bet šis dokumentas yra apgaulingas ir čia suminėsiu kodėl aš atsisakiau pasirašyti.

Amerika Gal Turės Nepiliečių Legioną

Senatorius Lodge inėšė Senatą įstatymo propektą, kuris leistų valdžiai suorganizuoti 250,000 prieš komunistus nusiteikusių nepiliečių dipukų į, tam tikrą legioną ginti Ameriką.

KORĖJIEČIUS KALTINA UŽ ŽIAURUMUS

KUR NORS KORĖJŲ — Amerikos kareivis rodo į tuos šiaurės korėjiečius, kurie žiauriai ir sadistiškai kankino amerikiečius karo lauke.

Amerikos Auksas Garuoja

Pereitais metais iš Amerikos tapo išvežta svetur du bilionai dolerių aukso. Liko 23 bilionai dolerių — nuo 1948 metų mažiausia suma. Pasirodo, kad taip vadinas "tarptautinis kapitalas", kuris ieško vis kur saugiau savo pinigus laikyti, pradeda nebeprasitiki Amerika. Kai kurie piniguočiai dabar laiko savo kapitalus Urugvajų.

Kiti Lapai Korėjoj

Amerikai jau tiek pavyko savo pajėgumą Korėjoj padidinti, kad marinai puolė iš jurų pusės ir paėmė sostinę Seoul. Išrodo, kad komunistų karo spėkos bus sumaltos.

Prancuzai Nenori kad

Prancuzijos užsienio reikalų ministeris Schumanas pareiškė, kad amerikonų norai leisti vokiečiams suorganizuoti savo kariuomenę ir ją apginkluoti "perankstyvas". Prancuzai norėtų, kad vokiečiai neturėtų savo kariuomenės, bet stotų į taip vadinamą "Vakarų Europos" armiją.

Žuvo Lietuvis

Ohio valstybėje dėl neištirtos priežasties susidurė 2 traukiniai, kurių vienas vežė 700 Amerikos kareivių. Žuvo 33 vyrai, tarp jų ir lietuvis Leonardas Balonis, iš Plains, Pa.

"AMERIKOS LIETUVIO" PIKNIKO UŽBAIGTUVĖS

Sekmadienį, rugsėjo 24, Jurgio Babrausko ukyje, Leicester, Mass., bus "AMERIKOS LIETUVIO" pikniko užbaigtuvės. Iš priežasties lietaus per rugsėjo 3 dienos pikniką, dovanų laimėjimas buvo atidėtas iki šios savaitės parengimo. Bus įdomi programa iš kalbų, muzikos ir dainų. Užkviesta kalbėti Nina Liudžius, ekonomistė ir rašytoja iš Windsor, Conn. ir daug kitų veikėjų. Dainuos Vincas Karlonas linksmas lietuviškas daineles. Griež pasižymėjęs S. Butkaus orkestras. Bus parupinta skaniausi valgiai ir gėrymai. Kviečiam visus lietuvius ir jų draugus skaitlingai dalyvauti šiame piknike.

RENGĖJAI

Pamainė Karo Sekretorius

Prezidentas Trumans atleido karo sekretorių Johnsoną ir paskyrė jo vietą generolą Marshalą, kuris buvo išėjęs atsargon. Kongresas leido jam tą vietą užimti. Pereito karo metu Marshall sutvarkė aprūpinimą Amerikos kariuomenių vyrais ir ginklais. Jo paskyrimas reiškia didesnį pasiryžimą gintis prieš raudoną imperializmą.

Sovietų Spauda

Ramina Gyventojus

Tikslu nuraminti Sovietijos gyventojus, kurie bijo kito karo, komunistai pradėjo skelbti propogandines žinias apie didelius nusausinimo ir kanalų kasimo darbus Indijoje. Sovietai duoda suprasti, kad valdžia karo nelaukia.

Nauja Melų Knyga

New Yorke sulaukta naujoji laida didžiosios Sovietų enciklopedijos, kuri įdomi tuo, kad visus išradimus skiria rusams. Pavyzdžiui, enciklopedijoje neišjuokiant, rašoma, buk automobilį išradęs rusas muzikas SĖamšurenkovas 1851 metais. Nuo enciklopedijos skaitytojų slepiama, kiek gyventojų Sovietijoje, ar jos okupuotuose kraštuose, kaip, pavyzdžiui, Lietuvoje. Žodžiu, iš enciklopedijos skaitytojas jokių žinių negaus.

LIETUVIAI AMERIKOJE

NEW HAVEN, CONN.

Suglaustos žinėlės iš Musų Kolonijos

Visi įdomauja ir vieni kitų klausinėja, kas atsitiko su mūsų vietinių Amerikos Lietuvių Tarybos skyriumi, taigi su BALF vietiniu veiklumi skyriumi, klausdami, ar jau jie yra likviduoti. Malonu yra, kad mūsų vietos lietuviai kuriems rūpi gerovė mūsų tautos ir tremtinių buklė įdomaujasi šiais reikalais.

Amerikos Lietuvių Tarybos vietinis skyrius mūsų kolonijoje yra labai gyvas ir veiklus, nes jo pirmininkas M. Vokietaitis išvykdamas darbo reikalais į St. Josephs, Mo. pilnai įgaliojo vice pirmininkę veikti. Vice pirmininkė yra M. Jokubaitė, ir ji yra pasiryžusi nors dalinai atlikti tą pareigą, kurią atliko mūsų gabus ir energingas pirmininkas Matas Vokietaitis. Trumpoj ateityj bus šaukiamas ALF susirinkimas, į kurį kviečiami visų draugijų bei kuopų atstovai bei atstovės atsilankyti.

Klausimas kas atsitiko su Bendro Amerikos Šalpos skyriaus Fondo veikimu? Atsakymas: per vasarą kiek patavus rudens orui tikimasi pilnu tempu pradėti veikti. Kviečiam visus New Haven'o lietuvius bei lietuvaites, kurie dar nepriklauso prie Bendro Liet. Šalpos Fondo prisirašyti, sumokant \$1.00 į metus. Mokesčiai gali būti priduoti pirm. M. Jokubaitėi, J. Dičkienėi arba M. Ramanauskienėi.

Linksmo Gimtadienio Petrui Usui

Malonu yra palinkėti mūsų geram parapijiečiui ir vietos gyventojui Petrui Usui linksmo gimtadienio, kurį jis paminėjo sekmadienį, rugsėjo 10 d., labai kukliai ir rimtai savo žmonos Onos ir draugijų bei draugų tarpe.

Kalbant apie Petrą ir Oną Usus yra labai malonu prisiminti, nors jie abudu yra šioje šalyje gimę ir auge, bet jie nesigėdina lietuviškai kalbėti ir pasisakyti, kad jie yra lietuvių kilmės. Jie visuomet paremia parapijos parengimus gausiomis aukomis. Paskutinį parapijos pikniką, jų aukos atnešė apie \$60.00 gryno pelno, už ką kleb. A. E. Gradeckas buvo nuoširdžiai dėkingas ponams Usams. Linkim Petrui linksmo gimtadienio, taigi linkim sulaukti dar skaitlingų gimtadienių. Ilgiausių Metų!

Moterų Sąjungos 33-čios kuopos mėnesinis ir svarbus susirinkimas įvyks rugsėjo 21 d., parapijos svetainėje, 8-tą valandą vakare. Į šį susirinkimą yra kviečiamos visos narės atsilankyti, nes šiame susirinkime pri-

TREMTINIAI JUNGTINĖSE VALSTYBĖSE

"Praeityje, šių tremtinių tautiečiai čia atnešė geriausius savo darbo jėgas, savo neapykantą tironijai ir meilę laisvei."

Iš Prezidento Trumano pranešimo kada jis pasirašė po DP Biliu.

Washington, D. C.

Šių dienų pasaulio situacijos, ypač Korėjos krizė, tremtiniai su visais savo gabumais industrijoje ir kitose dirvose, dalyvaus milžiniškoje kovoje už laisvę.

Kada Prezidentas Trumanas pasirašė po nauju ir liberalizuotu Displaced Persons Įstatymu, prieš kelias savaites, gal jis prisiminė gruodžio 22 d. 1945 m. kada padėtis Europos tremtinių buvo tokia bloga, kad jis ragino Valstybės Departamentą, Karo ir Teisingumo Departamentus daryti ką tik jie galėjo pagreitinti šių žmonių legalią imigraciją į Jung. Valstybes. Nieko nebuvo nuveikta ir metais vėliau, 1946 m. gruodžio 21 d., Prezidentas Trumanas pakartojė savo prašymą. Bilius sulaukė dar dviems metams. 1948 m. birželio mėn., Prezidentas Trumanas pakartotinai prašė Kongrese praveisti liberališką bilį, kuris atidarytų duris tremtiniam. Vieton to, bilius, kuris tiesioginiai diskriminavo prieš katalikus, žydus ir įvairias kitas aukas karo-meto ir po-karo tironijų, buvo pravestas republikonų kontroliuojamo Kongreso. Prezidentas Trumanas nenoriai pasirašė bilį. Dabar, dėka Prezidento Trumano narsiai ir nepaliaujamai kovai, beveik penki metai po Antro Pasaulinio Karo pabaigos, mes turime įstatymą, kuris nediskriminuoja ir kuris priims 415,744 naudingus tremtinius.

Pagal šį bilį, vizos gali būti duotos tremtiniam per trijų metų periodą, kuris užsibaigs birželio 30 d., 1951 m. Republikyti. Naujos skaitlynės apima visas 18,000 lenkų veteranų Anglijoje; 7,500 graikų—2,500 graikų turi teisę prašyti pirmos arba antros pirmenybės; 4,000 iš Europos pabėgėlių Kinijoje;

PHILADELPHIA, PA.

Mirtis Lietuvio Chemiko

Viktoras J. Mockus, gyvenęs antrašu: 3335 Livingston St., Phila 34, Pa. bei dirbęs kaip chemikas pas Brehm and Stehle Dye Works dirbtuvėje esamoje prie Trenton ir Allegheny Aves., amžiuje vos tik 38-ių metų pasimirė rugs. 4-toji dienoj, Atlantic City laike atostogavimo. O rugs. 9-to po iškilmingų gedulingų pamaldų už jo veļę, čia, iš Šv. Jurgio baž. jo kunas tapo palaidotas Šv. Išganytojo kapuose.

Velionis, V. J. Mockus, tarp kitko buvo nariu ir Lietuvių Republikoniško Beneficijinio Klubo ir buvo baigęs mokslą taip vadina-moj Textile School. Mirdamas, iš artimiausių gyvais paliko savo žmoną, Juozapiną ir tėvus, gerbtuosius Stasius Mockus. "Requiescat in pace"!... jam, o jo artimiausiems pareiškiau užuojautą—kondolenciją. K. V.

BALFo pirmin. kan. dr. J. B. Končius, grįždamas iš Europos į JV, kelias dienas buvo Praryžiuje. Iš Paryžiaus jis išvyko Ispanijon tartis su Ispanijos vyriausybe tremtinių reikalais.

ims priesaiką visos naujos narės, taigi atnaujins priesaiką senesnės narės.

2,000 italų pabėgėlių iš Venezia Giulia; 5,000 našlaičių, 500 neseniai "atbėgusių geležinės uždangos" tremtinių; 5,000 našlaičių Amerikos piliiečių įsuntų ir 54,744 asmenys vokiečių etninės kilmės (expellees).

Prezidentas Trumanas pasirašydams po šiuo biliu, pareiškė, kad bilius suteikė "Amerikos teisingumo ir duosumo principus tremtinių programai". Jis pabrėžė, kad bilius atitaisė diskriminacijas 1948 m. Displaced Persons Įstatymo ir sulygina po-karinio totalitarizmo aukas su ankstyvesnės nacijų agresijos aukoms.

Tremtiniai neatvyko į šią šalį su tuščiomis rankoms. Jie atsi-vežė įvairiausių amatus ir gabumus, patyrimą žemdirbystėje, pienuinkystėje, sodininkystėje, girininkystėje ir kitose industrijos šakose. Atvyko profesionalų—gydytojų, dantistų, inžinierių ir kitų. Aišku, kad visi prisidėjo prie Amerikos gyvenimo ir ekonomijos.

Šias kilnias Prezidento Trumano pastangas rėmė Senate vadai—Senatorius Scott Lucas, Herbert Lehman, Francis Myers, Brien McMahon, William Benton ir kiti. Tas bus įvertinta tų komunistų ir nacijų agresijos aukų, kurie gauna progos pradėti naują gyvenimą laisvoje šalyje.

GYVENIMO TIKSLAS IR PRASMĖ

Pažvelgus plačiau į šį mūsų gražuolį pasaulį, Mes pastebiam visi džiaugsmingai, aiškiai, įrodžiai, Kad kiekvienas jame tvarinys turi paskirtą sau tikslą.

Dienos metu mums šviečia ir šildo maloni saulutė, O žvaigždės mirgėdamos ir mėnulis apšviečia naktį, Giris, medžiai ir gėlės patraukliai dabina gamtužę, Ir paukščiai čiulbuna linksmina visus savo giesme.

Metų laikotarpiai pakeičia visos gamtos rubus: Pavasaris, vasara, rudenėlis ir žiemužė šaltoji Taip yra įvairūs, skirtingi, sykiu ir poėtingi, Kad reikia piešėjo gabaus, ar poeto gilaus juos aprašyti.

Tik žmogus protingas, neva karalius visų tvarinių, Labai dažnai nukrypsta nuo gyvenimo tikslo: Vietoj tvarkyt sutvėrimus ir gerint Sutvėrejo darbus, Jisai juos sudarko, suardo, tarsi piktadaris paikus.

Daug ir įvairių gyvenime yra žmonių grupių, rusių: Vieni yra teisingi ir darbštūs, išradėjai visokių daiktų, Kiti gi tinginiai, apsilieję, išnaudotojai silpnėsių, Jie sukelia neramybės, karus ir žudo gyvybes nekaltų.

Dalis žmonijos yra tikrieji pasaulio automatai: Jie miega, valgo, dirba ir vėl gula kasdien, Savo gyvenime nieko kito, prakilnesnio nemato, Ir taip praeina jų amželis tikrai pilkuoju taku.

Kita gi dalis—turi vien pramogą ir laikus gerus: Važinėja, baliavoja, šoka, dainuoja iki vėlos nakties, Jų gyvenimas auksu, šilkais, malonumais išsklotas, Tačiau yra betikslis ir tuščias, tarsi škurdis nudevėtas.

Koks gi, pagaliau, butų gyvenimas žmonijos visos, Jei tik reikėtų dirbti sunkiai, valgyti ir saldžiai miegoti, Arba šokti, dainuoti, baliavoti ir nekaltus išnaudoti, Tai būtų tikra gyvenimo pajuoka, žmogaus prigimčiai priešinga.

Bet kiekvienas žmogus yra tikrai protingas tvarinys, Tobuliaus iš viso pasaulio sutvėrimų įvairių, Tat ir jo gyvenimo prasmė ir tikslas turi būti prakilniausis, Siekiantis visatos galingo Tverėjo amžinųjų tikslų.

Žmogus turi protą galingą, laisvą valią ir sielą nemirtingą, Tomis pajėgomis ir turi siekti gyvenimo prasmės: Stropiai pildyti Sutvėrejo įstatymus, žengti doros keliu, Nes tik tie žingsniai veda prie dangaus palaimų gausių.

Taigi, prakilniam tikslui ir gyvenk kiekviename luome, Daryk visiems gera, pagelbėk artimui nelaimėje, varge, Savo darbas statyk tikrai prakilnių dorybių paminklą, Kurio gyvenimo vėtrois ir laikas niekadous nesiugriaus.

Savo vardą aiškiai, neišdildomai prašyk malonumo, Meilės, labdarybės veiksmais artimųjų širdyse, Kurie nesidžiaugdami vaisiais tavo darbų ir po metų ilgų Tavęs nepamirštų, bet su pagarba ir meile visados prisimintų.

Toks prakilnus tavo gyvenimas ir nuveikti darbai visi Padarys tavo asmenį prasmingo žmogaus vardo vertu, Nes gerieji darbai, pasiaukojimai dorybėmis puošti, Gyvuos amžinai ir švies visiems tarsi žvaigždės danguje.

Gaila, oi gaila labai, kad gyvenimas milijonų žmonių Skęsta pergiliai pasaulio tuštystėje., purvyne menkniekių, Tik proto ir dvasios galiunai, milžinai gerųjų darbų, Palieka paskui savęs nevystantį paminklą ainiams ateities.

Juk kiekvienas mūsų žodis, mintis, darbas geras ar blogas, Bus perkainuotas, vispusiai įvertintas Amžinos Išminties, Ir kaip protingiems sutvėrimams gyvenimo kelio neg užbaigus, Tinkamai bus atlyginta, sulig jų gausumo ir tikrosios vertės!

PADANGĖS ARAS. M. Rugsėjo (Sept.) 16 d., 1950 m.

BROOKLYN, N. Y.

TAUTINĖS SĄJUNGOS POBUVIS

Buvo malonu skaityt Amerikos Lietuvio rugs. 2-tros numeryje Brooklyno naujienose, kad Tautininkai ketina turėti savo susirinkimą lapkričio 4-tą d. 193 Grand St. svetainėje. Apie tai nesimatė nieko Brooklyno laikraščiuose. Kodėl? Lapkričio 4 d. sueina 36 metai, kaip tautininkai išėjo iš seimo be socialistų ir išsuk sutvėrė stiprią organizaciją, tos dienos vakare, velionio Petro Draugelio svetainėje, 73 Grand St., Brooklyne. Tą dieną pirmu syk (1914 m.) buvo įnešta reikalauti pilnai Lietuvos nepriklausomybės.

Buvo sutvertas fondas ir kitos draugijos, ypatingai tautos pašalpai. Lik šiai dienai dar Brooklyne ir New Yorko apylinkėje randasi tautininkai, kurie dalyvavo tame seime ir vėliau sutvėrė tautinės srovės organizacijas, kurios vėliau sutvėrė tą darbščią New Yorko Tarybą pirmojo pasaulinio karo metu.

Žinoma, tuomet Lietuvoje nebuvo jokios tautinės ir politinės partijos, tik vėliau, po karui, išdygus, ši tautinė organizacija Amerikoje neturėjo jokio ryšio su ja visu laiku. Dabartinė Tautinė Sąjunga prasidėjo neseniai, beveik iš tų pačių pirmojo karo tautininkų, tik vėliau atvykusieji iš Lietuvos davė naują vardą tai pačiai organizacijai.

Kodėl dabar nėra minima tos idėjos 36 metų suėjime lapkričio 4-tos. Nesunku suprasti seniems tos idėjos veikėjams. Visgi galima ir seniems veikėjams linkėti naujavardžiams ko geriausio pasisekimo ir darbavimosi savo tautos labui po senovėj. J. K.

BALFo Rinkliava Didžiojo New Yorko Gatvėse Spalių 27 ir 28 d.

Jau yra gautas leidimas iš New Yorko miesto valdybos padaryti rinkliavą lietuvių šalpos reikalams š. m. spalio 27 ir 28 dienomis. Kaip jau buvo spaudoje minėta tam tikslui išrinktas didžiulis Rinkliavos Komitetas, kuris buvo sukvietas pirmam posėdžiui rugsėjo 1 dieną. Komitetas pasiskirstė pareigomis:

Rinkliavos Komiteto Pirmininkas: Juozas Boley. Vice-pirmininkai: A. S. Trečiokas, J. Brundza, J. Garšva, V. Alksninis ir E. Kulbokienė. Sekretoriai: J. Galminas, D. Klinga, St. Gudas ir Adv. P. Alexis.

Ar A. Šlimas ir A. Žilinskas.

Kontrolieriai: J. P. Machulis, P. Narvydas, J. B. Laučka, B. Spudis, D. Averka ir Dr. V. Dambra.

Spaudos ir garsinimų komisija: Kun. V. Pikturna, Kun. P. Raugas—Ruggles, Alb. Gražiušas, V. Tysliavienė, K. Kižytė ir S. Morkelionaitė.

Garbės nariai ir Komitetą išrinkti: prelatas J. Balkunas ir Lietuvos Generalinis Konsulas J. Budrys.

Kiti išrinkti asmenys įeina į Komitetą nariais ir vėliau įeis į kitas darbo komisijas. Šiandien patį pagrindinis uždavinys yra sukvietti pakankamai rinkėjų, kad tomis lietuviams skirtomis dienomis, spalio 27 ir 28 d.d. kuo skaitlingiausiai pasirodytume Didžiojo New Yorko gatvėse su rinkliavos dėžutėmis, Jau dabar kviečiami rinkėjos ir rinkėjai registruotis, pranešant savo adresą—BALFo Centru, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Neuzilgo bus paskelbta registravimo vietos atskiruose rajonuose. Galima užsiregistruoti ir telefonu: EV-7-1422.

Rinkliavos Kom.

MIRTIES KOLONA

Parašė ANTANAS TOLIS 252 puslapiai KAINA \$1.00 Su prisiuntimu \$1.25 Tą knygą galime gauti AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNE 14 VERNON STREET Worcester, Mass.

Progresas Ir Sabotažas

Kasdien buna gyvenime, ir kaip su juo orientuotis? Ar lietuviai yra liuosi nuo to? Skaityk "Lietuvių Naujienos" kas mėnesį, kaina \$1.00 metams. LIETUVIŲ NAUJIENOS 332 N. 6th Street, Philadelphia 6, Pa.

GARSINKITĖS AMERIKOS LIETUVY! LIETUVIAI BIZNIERIAI

Amerikos Lietuvio Skaitytojų Ir Remėjų Žiniai

AMERIKOS LIETUVIO piknikas, kurs įvyko rugsėjo 3-čią buvo sutrukdytas iš priezasties lietingos dienos. Delto dovanų išlaimėjimas buvo pratęstas ir rengiamas pikniko užbaigtuvės. Rugsėjo 24-tą, Jurgio Babrausko girioj, Leicester, Mass. bus dovanų laimėjimas.

Kurie dar nespėjo prišiusť knygutes malonėkite prie pirmos progos prisiusťi. Taipgi malonėkite laikyti tiktetus iki nebus pranešta laimėtojų vardai.

Čia talpinama tų Amerikos Lietuvio skaitytojų vardai, kurie netik užsprendurojo Amerikos Lietuvių, bet ir remia jį materialiai beplatindami įžangos tiktetus su skiriamomis dovanomis. Štai tų mūsų skaitytojų vardai, kurie prisidėjo prie lietuviškos spaudos palaikymo ir pasiuntė pinigūs už išplatintus tiktetus:

- B. Višnauškas, Worcester, Mass. — \$1.00
- Mr. Silas, Worcester, Mass. — 1.00
- J. Lendraitienė, Worcester, Mass. — 2.00
- B. Skilut, Auburn, Mass. — 1.00
- Mr. Paulukonis, Worcester, Mass. — 1.00
- Ed. Karučius, So. Boston, Mass. — 1.00
- Mrs. J. Nevis, Worcester, Mass. — 1.00
- V. Jankauskas, Phila, Pa. — 2.00
- J. Stanis, Bridgeport, Conn. — 1.00
- P. Bukley, Fitchburg, Mass. — 1.00
- G. Skirnska, Worcester, Mass. — 1.00
- M. Ruskis, Millbury, Mass. — 1.00
- A. Kallunas, Worcester, Mass. — 2.00
- Fr. Stannells, Worcester, Mass. — 1.00
- P. Lahan, Hartford, Conn. — 1.00
- J. Bačinskas, Worcester, Mass. — 2.00
- K. Katkevičienė, Chicago, Ill. — 1.00
- A. Navitsky, Hartford, Conn. — 1.00
- J. Yucis, Ballitzon, Pa. — 1.00
- W. Akelaitis, Worcester, Mass. — 1.00
- P. Ragalinskas, Worcester, Mass. — 1.00
- St. Kleinas, Worcester, Mass. — 1.00
- A. Jasnunas, Worcester, Mass. — 1.00
- O. Trunkunas, Worcester, Mass. — 1.00
- V. Paulauskas, Worcester, Mass. — 1.00
- P. Truskas, Worcester, Mass. — 1.00
- P. Geigas, Worcester, Mass. — 1.00
- P. Kraunialis, Worcester, Mass. — 2.00
- J. Klela, Worcester, Mass. — 1.00
- J. Patis, Worcester, Mass. — 1.00
- V. J. Valonavič, Worcester, Mass. — 1.00
- V. Kasakaitis, Worcester, Mass. — 1.00
- P. Mulevičius, Gardner, Mass. — 1.00
- Z. Laurenaitis, Sunderland, Mass. — 1.00
- A. Strimaitis, Denbigh, Va. — 1.00
- J. Styles, Warehouse Point, Conn. — 1.00
- J. Yodelis, Gallitzon, Pa. — 1.00
- J. Vaitkevič, Granby, Conn. — 1.00
- H. Ambrose, Chicago, Ill. — 1.00
- J. Matulewicz, Baltimore, Md. — 1.00
- A. Liudžius, Worcester, Mass. — 1.00
- J. Kulbokas, Worcester, Mass. — 1.50
- L. Neimerytė, Oskatoosa, Iowa — 2.00
- A. Kigas, Worcester, Mass. — 1.00
- V. Vasaris, Montello, Mass. — 1.00
- S. Mančevičia, Worcester, Mass. — 1.00
- F. Yokubaitis, Putnam, Conn. — 1.00
- V. Barysas, Worcester, Mass. — 1.00
- M. Cepulonis, Worcester, Mass. — 1.00
- Al. Rėpšys, Worcester, Mass. — 1.00
- V. Povilaitis, Shelton, Conn. — 1.00
- V. Skiruntas, Grayslake, Ill. — 1.00
- A. Vokletitis, New Haven, Conn. — 1.00
- J. Tamošauskas, Paterson, N. J. — 1.00
- V. Petruskevičius, Shenandoah, Pa. — 1.00
- V. Paranuskas, Paterson, N. J. — 1.00
- P. Savage, Worcester, Mass. — 1.00
- S. Jauntis, Worcester, Mass. — 1.00
- V. Zukaitis, Providence, R. I. — 1.00

Amerikos Lietuvio administracija taria nuoširdžiai ačiū visiems laikraščio sendarbininkams ir rėmėjams. Visais reikalais rašykite:—Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Vietiniai ir Importuoti Gėrymai Pristatomi į Namus

Edward Yanover's

PACKAGE STORE

Ubiatko TADCASTER ALŲ \$2.75 už dėžę, plus už benkas, Rusiška Degtinė—VODKA 100% ir kitus Alkoholinius Gėrymas

Pašaukite Tel. 2-3381

Pristatymas nemakomai perkant alaus dėžę

278 MILLBURY GATVĖS

Arthritis Pain

For quick, delightfully comforting help for aches and pains of Rheumatism, Arthritis, Neuritis, Lumbago, Sciatica, or Neuralgia try Romind. Works through the blood. First dose usually starts alleviating pain so you can work, enjoy life and sleep more comfortably. Get Romind at drugists today. Quick, complete satisfaction or money back guaranteed.

POLITIKA ar VALSTYBINGUMAS ?

Pasikalbėjimas su VLIKO ir V. Tarybos Pirmininku M. Krupavičium

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Reikalai

VLIKO ir V. T. Pirmininką Eltos Bendradarbis Prakalbino Klausimu:

(tąsa iš pereinamo "A.L." nr.)

KODEL Amerikos senieji išeiviai nenori prisiminti PLB, ir ar tiki Tamsta, Valdytojai, senosios mūsų išeivijos atgavimui ir gražinimui mūsų senajai tėvynei?

—Visos senųjų amerikiečių grupės pasisakė prieš PLB. Jų priešinimasis paremtas grynų nesuipratimu, neįsigiliniu ir PLB tikslus ir pobūdį. Aš manau, kad tas nesuipratimas baigsis susipratimu, ir viso pasaulio lietuviai stos vienai ir stipriai į PLB išrikuotas gretas. Jei ALTO sukurtoji komisija objektyviai studijuos, prie to turi būti.

Neilgai buvau Amerikoje svečiuose pas mielus lietuvius. Bet ją—t.y. lietuviškąją Ameriką ir amerikonišką lietuvių bei jų gyvenimą pažinau gerai. Tai man davė progos patikrinti ne tik spauda, bet ir gausus buvusių DP man rašomi laiški. Trumpai suglausta mano pažinimą taip skamba: Amerikos lietuvių stovi ant labai netvirtos

labai realus. Ne visa galima lietuvių gražinti, kas jai priklauso, bet daug dar galima atgauti tėvynei ir tautai. Ir tai mes TURIM gauti. To reikalauja ir Dievas ir tėvynė. Atsakymų prieš Jus nepadare reikiamų žygių. Atsakymas bus sunkus. Tai antrasis genocidas. Labai svarbus vaidmuo suvaidinti priklausau naujiems išeiviams—buv. DP. Bet nuo tos pareigos nėra laisvi ir senųjų išeivių vadai. Jie taip pat turi stoti į žūtutinę kovą su netautimu. Jie žino, kokie pavojai graso. Raminai rankas sudėjus žiūrėti į tą nykimo procesą—nusikaltimas. Pareiga gaivinti murštančius lietuvius dar daugiau saisto naujai nuvykusius ten lietuvius, buv. DP. Tai jų specialioji misija. Kaip jie tą misiją atliks, jų reikalas—ar organizuotai stoti į tą darbą ar pavieniai įsiliesi į senasias organizacijas, ar viena ir kita būdą panaudos—priklauso nuo jų susiorientavimo, kuriuo budu greičiau pa-

siektas tikslas. Tik Dieve saugok—nesitraukt iš fronto. Neatlikę tos misijos jie nepateisins savo tremties. Darbas nepaprastai sunkus, reikalaujantis daug kantrybės, ištvermės, nervų ir gal dažnai nusizėminimo. Bet tos savybės reikalaujamos iš kiekvieno misionieriaus. Man rašo iš Maspeto: "Vietiniam jaunimui nieko nepadarysim. Reikia nuo jo nusigrįžt ir susirūpinti tik naujai atvykusiu jaunimu, kad jo tas pats likimas neįstiktų". Iš Čikagos senas vilkas daug ko matęs, ir išeivystę nebloginai žinąs rašo: "Tremtinių šiluma emigrantų masės nebeatšildys... numirėlių begaivindami prarasim daug gyvųjų ir patys nusilpsim." Linkęs manyt, kad tie balsai yra pailsusių ir jau nusivylusių. Yra tčiau ir kitokių balsų. Iš Hartfordo rašo jaunas teisininkas, kaip atsargiai reik imtis PLB organizavimo, kad nesuirytų santykius naujo ateivio su senuoju. Tas geras santykis reikalingas kaip tik sėkmingam lietuvių gaivinimo darbiui. Iš Filadelfijos rašo vienas visuominkas: "Nutaatimo šmėklai dar daug kas galima ištraukti iš nasrų, tik reik jėgų ir laiko." Worcesterio pedagogas, buv. gimnazijos direktorius rašo: "Kai kas yra labai pasimistiškai nusiteikęs Amerikos lietuvių atžvilgiu, pav. X savo laisuke yra juos pavadinęs "lietuvių bėgimais", iš kurio jie jau nebesikels. Per daug pesimistiškai pasakytą, tačiau daug tiesos. Jis toliau nurodo, kokios priemonės reikalingos imtis lietuvių gaivinimo darbe. Pažiūros tuo reikalu suskilusios, vadinasi ir gaivinimo jėgos susilpnintos. Jas reikia sutelkti visas ir įstatyti į sistemingą darbą. Darbo sistemai nustatyti ir atlietuvinimo priemonėms išdirbti—specialistų darbas, ne vien—kito, bet platesnio kolektyvo. Lig šiol jis partizaninis vedamas. Kas kaip moka, taip šoka. Ilgais dešimtmečiais vyko nutaatimo procesas. Taip jiems nieks nekaltėjo, kaip mes kalbame. Reik laiko ir su tomis mūsų kalbomis apsiprastai ir jas suprasti. Reik laiko ir padarytoms sieloje žaizdoms pagydyti.

Is vieno didžiulio miesto, kur yra didelė ir senųjų ir naujųjų lietuvių ateivių kolonija man rašo: "Galutinai suskilom ir dvi Lietuvos. Vieni kitų nelankome, vieni kitų nepaisome. Prie to eina visas." Is kitos mažesnės vietos netoli Niujorko rašo: "Lietuvių čia yra nedaug, kartu

sisaugoti ligi ukiu gamyba padidėjo ir atsirado maisto.

—Kodel įvyko badas? Juk Rusija, tokiam krašte bado neturėtų būti?—klausiau aš jo.

—Ne, tamsta, badas buvo ne iš ukiu kilęs, politinės suirutės badą paruošė, civiliai karai, plėšikavimai, revoliucionierių rekvizicijos ir griovimas krašto—aiškino jis.

—Bet komunistai juk davė žmonėms bežemiams žemę, ar ne? klausiau aš jo norėdamas patirti jo pasakojimą apie ukiu reformas Rusijoje.

—Taip, tamsta, Lenino valdžia davė bežemiams žemės, bet nieko prie žemės, jokio inventoriaus: padarų, gyvulių, butų ir sėklų laukams apšėti. O bežemės gyvenęs žmogus buvo ubagas, jis negalėjo įsikurti ir gauti žemę valgyti. Retas kuris gavęs žemės šmotą įsikūrė, ukiu darbininkai bėgo į miestus manydami, kad tenai gaus darbo, maisto ir pašalpą, bet ir miestuose buvo badas, nedarbas, tuksantiniai alkanų žmonių. Tada iš tos komunistų žemės "reformos" nieko neišėjo. Aš vėliau sužinojau, kad tiksliai taip buvo daroma, kompartijos vadų buvo tikslas įrodyti, kad ukininkas savarankiškai negali gyventi.

(Bus daugiau)

su senais ir naujais su viršum trys šimtai, bet vieni kitų nepakenčia". Tai katastrofi. Tuo reikia rimtai susirūpinti. Vadų didžioji pareiga susivaziavus didesniai buriui iš senos ir iš naujos išeivijos bendromis jėgomis surast būdų tam pražūtingam skilimui sulaukyt ir tos pačios tėvynės vaikus suvest į vieną bendrą ir vieningą šeimą. Dvi Lietuvos—laidotuvių aidais skamba.

Atlietuvinimo priemonės tos pačios kokios reikalingos lietuvių palaikyti, bent pagrindinės—lietuviški tėvai su gryna kasdienine lietuvių kalba savo pastogėj, lietuvis kunigas su lietuviška bažnyčia ir lietuvis mokytojas su lietuviška mokykla.

Nutaatinimas vardų ir pavardžių—pirmas nulietuvinimo žygis. Tėvai privalo griežtai tokiems žygiams pasipriešint. Jei to nepadaro, patys yra to savo vaikų nutaatinimo bendradarbiai ir patys atsakomybę už tai imasi. Tėvų kovoj už lietuvių kalbą tikėjimą tėvai turės savo pusėj Bažnyčia, kovoj už mokyklą turės nemaža mokytojų—seselių, o už lietuvių kalbą—kunigų. Turim dar nemažą patriotų, kuriems lietuvių rūpi, kaip mums. Reik tik susiprasta ir susitvarkyt, jėgas išrikuot viena kryptimi, Vieni pradės, kiti neatsilik. Pradžią darbą gaisina.

Kad amerikiečių tarpe turim žmonių, kurie eis su mumis, štai džiuginantis įrodymas. VI 30 dienos DARBININKAS aprašydamas Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų kongregacijos rėmėjų suvaziavimą, įvykusį šiais metais birž. mėn. 18 d. paduoda ir Kongregacijos viršininkės Motinėlės Ligorijos, kuri niekad nėra mačiusi Lietuvos, gimusi ir augusi Amerikoje, kalbą. Jos dalį pacituosiu. "Negaliu nutylėti vieno mano didžio džiaugsmo, kurs džiugina ne mano vienos širdį, bet ir daugelio kitų. Visiems žinoma, kaip smarkiai apvyto daugumos čia gimusių širdyse toji moralinė dorybė, kuri plaukia iš ketvirtosio Dievo įsakymo—tėvų kalbos, papračių lietuvių tautinės dvasios meilės dorybė. Truko mums tiek ir tokių žmonių, kurie tą dorybę lietuvių tarpe būtų sugebėję tinkamai gaivinti ir stiprinti. Tai gi mūsų kongregaciją atėdavo ir tebeateina viena—kita tokia, kuri ne iš savo kaltės nebemoka jau savo tėvų kalbos. Džiugina mus tai, kad mūsų kongregacijoje seserys nuosirdžiai imasi tą dorybę gaivinti ir stiprinti. Nemokančios su entuziazmu mokinasi savo tėvų kalbos, stengiasi susipažinti su savo tautos istorija ir nuosirdžiai pamilti tą, ką pats Dievas idiegė į žmogaus prigimtį." Broktonas turi pasididžiavimo vertą lietuvių stiprovę. Iš jos gausime lietuvių palaikymo ir gaivinimo uolių pagelbininkų. Jos gi yra mokytojas.

Ne mes vieni esame tame darbe. Ne vienos Broktono seselės mūsų talkininkės. Jų rasime ir kitų vienuolių tarpe, rasime ir kunigų ir tėvų tarpe. Gaila, kad ne visi panorės eiti tėvynės nurodomu keliu. Gaila, kad ne visi bus mūsų talkininkai, bet už tai džiugu, kad kalbamam darbe mes nebusime vieniši. O tai kelia ir stiprina tikėjimą geresnės darbo pasėkomis ir šviesesniu rytojumi. Tai žada Amerikos lietuvių geresnę ateitį. Pagaliau tame darbe padės mums ir Dievas, nes užsimojam atstatyti Jo sukurtą tvarką, kurią gerokai apgriovė žmonės. (Galas)

Ei! Saviškiai!

Ei! broleliai, seserėlės! Aisčiai, mano gentys,— Ar jums tinka ar netinka Mano juokų mintys? Gal geriau sapnais dangstyti, Ir klajonėms eiti— Ir padynt slydaus kelio Budavonės greitį?... Pasiputė kukuruzais, Bukite barzdoti— Nepažinę baravyko, Raukit lėpšę, guotį. Baliaus rubais apsitaisę, Tilykais lėkojat; Bet, po išdydžių smagumų Gegutėms kukuojat. . . . Kuku! brolau, kuku! sese,— Alio! alų geriant,— O tokių sudėjus kapa,— Žemiau svara sveriat. A. J. Jokubaitis

AMERIKOS LIETUVIS
The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.
Yearly Subscription: in U.S. \$3.00 In Foreign Countries \$4.00
Two Years Subscription \$5.00 Two Years Subscription \$6.00
One Half Year \$2.00 One Half Year \$2.50
Single Copies 6 cents
Advertising rates on application
Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išleina šeštadieniais, leidžiamas Gabriel A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.
Metinė Prenumerata: S. V. — \$3.00 Užsieniuose — Kanadoje — \$4.00
Dviem Metam \$5.00 Dviem Metam \$6.00
Puseli Metų \$2.00 Puseli Metų \$2.50
Prenumeratos pradžią skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.
Entered as Second Class Matter—September 27, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

V. M. KLAUSUTIS

RUSIJA VERGŲ ŠALIS

Komunistinė Santvarka Žmonių Vergija, Rusija Vergų šalis, Politiški Ir Ukiški Kalėjimai, Milijonai Politinių Belaisvių.

Iš šios antraštės gerbiamas skaitytojas supras, galės įsivaizduoti, kaip atrodo komunistų valdomoje Rusijoje "žemės rojus" komunistų žadėtas Rusijos žmonėms. Apie šį komunistinį "žemės rojų" užsienių žmonės labai mažai nežino. Užsienių komunistai kalba ir savo spaudoje rašo plačiai apie komunistinį "žemės rojų" Rusijoje. Jie sako: "Sovietų Rusija laisvės ir demokratijos kraštas, lygybės ir brolybės šalis, kurioje visi žmonės gerai gyvena, visako patenkinti."

Kitų kraštų korespondentai, diplomatai Rusijoje gyvenę nuneigia užsienių komunistų pasisakymus ir pasigyrimus Sovietų Rusijos "žemės rojus", laiko komunistų propaganda. Ši faktą patvirtino iš Rusijos pabėgę žmonės—rusai komunistai ir nekomsistai, ypatingai, Stalino visoki užsienių pasiustieji diplomatiniai ir komercijos agentai, daug jų atsiskakę grįžti į Sovietų Rusiją. Yra tomai knygų parašytų apie komunistišką Rusiją ir tą komunistišką "žemės rojų", kuris kaip patys pabėgusieji rusai sako: PRAGARAS!

Taip sako ir rusas komunistas, buvęs kolchozo vedėjas per kelėtą metų. Jis iš jaunystės dienų tapęs komunistu ir į komunistą įtikėjęs žmogus, su kuriuomi man teko pasikalbėti. Ryškiai rodo ir mokytoja Kasenkina, kuri atsiskakę grįžti į Rusiją, išsoko iš rusų konsulato per langą nuo trečiojo aukšto rizikuodama savo gyvybę. Tatai visi užsienių komunistų vadų ir komunistų spaudos propagadiniai melai šimtą kartų nuneigti neginčinamais faktais. Mes žinome, kad Rusija vergų kraštas, politiškų kalėjimų, koncentracijų ir belaisvių žmonių šalis, bet yra daug žmonių pasaulyje, kurie nežino tikrovės faktų ir buna komunistų melais apgauti, itikinti.

Rusija Vergų, Belaisvių šalis! Kalėjimas!

Taip sako rusas komunistas, Aleks. S-kojev, kuris netikėtai pasiekė vakarų laisvąjį pasaulį. Jo pasakojimai iš jo pergyvenimų ir vergų krašto—Rusijos politinės, ukinės ir socialinės santvarkos, kurią komunistas davė Rusijai, labai įdomus, šturpus ir neginčinamais faktais, dokumentais patvirtinami. Aleks. S-kojev sako: "Rusija tai didysai

politiškas kalėjimas! Kraštas belaisvių žmonių, fabriku ir ukių vergų. Milijonai žmonių įkalintų kalėjimuose, milijonai koncentracijose prie priverstinųjų darbų—katorgos; šiems milijonams žmonių nėra vilties ir galimybės išsidavimo kol Rusiją komunistai valdys."

—Ar yra viltis rusų tautai išsivaduoti iš komunistų vergijos?—paklausiau aš p. A. S-kojevo. —Ne, tokios vilties nėra, sako E. Sa-kojev, nes visas kraštas policijos ir kompartijos vadų kai su reikiomis surištas. Jokis sukilimas neįmanomas rusų, tik tai užsieninė jėga tegalėtų išlaisvinti rusus iš Staliniškos vergijos, bet apie tokį įvykį rusai nesvajuoja. Aš pats nedrįsau svajoti Rusijoje bebudamas, nes mes nieko nežinome kas už Rusijos ribų pasaulyje dedasi, kaip apie mus pasaulio žmonės kalba ir supranta Rusiją bei komunistišką santvarką. Todėl sakau, kad Rusija tai politišką kalėjimą mas, visiškai izoliuotas nuo viso pasaulio.

Suprantu, kad tamsta buvai kolchozo ukvedis, kompartijos narys ir aukštas pareigūnas?—paklausiau aš jo.

Taip, tamsta, aš buvau valdiškojo dvaro, kolchozo vadinamo, ukvedžiu, nes tam buvau pasirengęs, ukiu mokyklą baigęs—aiškino S-kojev. Dėja, mano kelėtos metų vadovavimas kolchoze pasibaigė tragiškai, iš ukvedžio tapau politiniu kaliniu, vergu katorgoje ir nesitikėjau išlikti gyvas, svajoti nedrįsau, kad sulauksiu progos patekti į laisvąjį pasaulį, aiškino patetiškų kalbos tonu A. S-kojevas.

Komunistas Komunistą Ėda!

—Tamsta sakai, kad kompartijos nariu, kolchozo valdovu ir atsakomingu pareigūnu, visgi patekai į nelaisvę. Žingeidu, kame tu priežastis? Kaip, koku būdu patekai į koncentraciją?—klausiau aš jo.

—Tamsta, labai ilga pasaka—sakė jis ironiškai šypsodamas. Aš galėčiau tamsitai išstis valandas pasakoti mano pergyvenimus, patyrimus visviena visko negalėčiau apskayti, reikėtų knygą parašyti—sakė jis. Mano patekimo į nelaisvę priežastis tokia pat kai daugelio kitų, kurie žuvo ar buvo įkalinti, ištremiti į koncentracijas vergų. Toki įvy-

čiai, tokios nelaimės Rusijoje kasdieną, kas savaitę įvyksta. Nekaltieji žmonės buna įkalinami, ištremiti, kasdieną jie tampa vergai komunistinės sistemos (santvarkos). Komunistas komunistą ėda, tokių žmogėdų yra tukstančiai! Tatai ir mano nelaimė atėjo tokiais pat keliais.

—Tamsta esi tikrasis rusas ar ukrainietis, o gal baltasis rusas?

—Aš esu tikrasis rusas, gimiau ir augau prie Volgos, Nikolaevsko mieste. Mano tėvas buvo batsiuvis, motina ukininko dukra iš Ukrainos prie Kharkovo. Mano gyvenimas buvo kartus, sunkus jaunystės dienoje—kalbėjo S-kojevas patetiškai, bet nugerdami stiklėlį kitą, jis igijo drąsos. Bičiulių žadinamas jis darėsi atviresnis ir kalbesnis. Kai pirmas pasaulinis karas kilo, mano tėvas nuėjo į karą ir negrįžo—žuvo. Aš ir dvi mano sesutės su motina išvykome į Ukrainą pas jos tėvus, nes po karo ir komunistų revoliucijos buvo didelis badas visame krašte. Badavo visi miestiečiai, badas pasiekė ir ukininkus vėliau, nes, pramonė ir susisiekimas krašte buvo suirime, nuolatiniai maištai, sukilimai, rekvizicijos maisto ukiuose sudarė badą ir ukininkams. Todėl mamos tėvai ir močia mirė bado mirtimi, mirė ir jauniausia ma-

no sesutė. Išlikome gyvi tik tai vyriausioji sesutė ir aš. Ji ištekėjo už karininko—kazoko Kharkove, o aš patekau pas kitą ukininką pusbadžiai gyvenusį. Sulaukęs 19 m. amžiaus įstojau į kazokų kariuomenę kai savanoris, vėliau kazokus įjungus į raudonąją kariuomenę išsigelbėjau nuo bado mirties.

—Tie laikai po revoliucijos, komunistų paėmimo valdžios, buvo tragiški! Tukstančiais žmonės badu mirė visame krašte. Mano švogerys patarė man įstoti į kariuomenę—kazokų pulką. Gerai padariau jo paklausydamas, nes kariai rekvizicijomis ir plėšimais ukininkų galėjo gyventi, o kaimų žmonės, miestuose badavo ir mirė, vargo ir sirgo, daug žmonių mirė savijudyba! Tie laikai buvo ne tik tai ligų epidemijos, bet ir politinių audrų, sukilimai visam krašte miestuose ir ukėse, žudymas, kraujo tekėjimas upeliais ėjo ligi šio, tokia tvarka buvo įgyvendinta, ligi civiliai karai baigėsi.

—Per dešimtmetį buvo neapsakomas vargas ir badas Rusijoje. Kai prasidėjo komunistų valdymas, aš buvau kariuomenėje. Man teko pusbadžiai gyventi, gaudavome po šmotą džiovintos duonos, druskos ir be riebalų kai vandeninės sriubos, bet galėjome nuo bado ap-

KAIP KERSIO JONAS SUGRĮZIO PĖSCIAS IŠ SIBIRO Į LIETUVĄ

Nebijau,—suriko Jonas. Aš pėscias tik dabar perkeliavau iš Sibiro, jau antru kartą. Bet dabar tu manęs geruoju nebeišvairysi. Griebė ruskiui už apykaklės, trenkė į tą patį kelmą, kur buvo sudaužytas moteriškės uzbonas, taip smarkiai, kad ruskis net prilipo. Tuo tarpu Jonas su moteriške toli suspėjo nueiti.

Išėjęs Jonas iš miško pamatė pievoje sauso šieno kupetą, o kadangi buvo gero kai pavargęs nuo kelionės per ištisą dieną, nieko nelaukdamas įlindęs, ėmė saldžiai užmigti. Netoli piemenukas ganė bandą ir bebėgiodamas po pievą atrado miegantį Joną. Išsigandęs parbėgo namo pasakyti šeiminkui, kad nepažįstamas ruskis guli kupetoje. Šeiminkas pasiėmęs šautuvą, piemenuko vedamas, ėjo ten, kur gulėjo nepažįstamas ruskis.

—Kas tu per žmogus ir iš kur eini? Suriko šeiminkas.

Išlindo Jonas iš kupetos, pasipasakojo šeiminkui visą savo kelionę ir kas jis toks esąs. Sunku buvo šeiminkui patikėti, kad Jonas tiesą sako. Po ilgo pasisnekėjimo pasisekė įtikinti, kad tai tikra tiesa. Tada šeiminkas nusivedė Joną į savo namus. Nusivedęs, davė Jonui nusiprausti, nusiskusti barzdą, aprėdė savo gerais drabužiais. Sunku buvo pažinti Joną, taip gražiai atrodantį. Nors buvo iškankintas Sibiro ruskių, išvargęs po ilgos kelionės, bet apsirengęs padoriais drabužiais atrodė gražus jaunikaitis, su paraudusiais skruostais, mėlynomis, kaip dangus akimis. Vyras pilnas jėgos ir pasiryžimo nugalėti visokiems sunkumams pasitaikiusiems gyvenime. Patiko Jonas šeiminkui, bet mažiau patiko šeiminko Onutei, kuri bėgiodama aplinkui iš visų pusių mėtė žvilgsnį į Joną. Tą pastebėjo ir Jonas. Onutė buvo graži ukinkaitė; turėjo geltonas gražiai sušukuotas kasas, kurios abypus pečių gražiai gulėjo. Šviesiai ružavame veidelyje švietė tamsios akytės, lig mėnesioje dvi žvaigždutės. Patiko Jonui Onutė, bet jo užsibrėžtasis tikslas nedavė jam ilgiau galvoti apie ją. Norėjo jis kuo greičiausiai pareiti į savo gimtąjį sodžių pas seną motinėlę, ir pradžiai tėvelį, kurių po ilgo ištrėmimo Sibire, buvo labai išsilgęs. Nors gaila buvo skirtis su geruoju šeiminku ir palikti gražią Onutę atsisveikinęs išėdę į vežimą pakinkytą porą gražių arklių, kuriuos stiprios šeiminko rankos vos galėjo sulaikyti. Metęs paskutinį žvilgsnį, kilstelėjęs kepurę Jonas nudardėjo vieškelį į tą pusę kur buvo jo gimtasis kaimelis.

Ilgai Onutė dar žiūrėjo į nutolstantį, su Jonu, vežimą, kol pagaliau dulkių debesys užtėmdė vežimą su smagiai bėgančiais arkliais.

Pravažiavo Jonas kelis kaimus jam gerai pažįstamus, su puikiomis sodybomis, su žaliuojančiomis šimtametėmis liepomis, kuriose vasaros vakarais dainavo gražias, mergaičių burelyje, dainas.

Staiga vežimas sustojo. Apsidairė Jonas aplinkui, pažino savo sodybą. Kažin kodėl netraukė jo, nedžiugino sugrįžus po kelių metų iš Sibiro.

Nepažįstama moteriškė stovėjo prie durų ir, lyg nusigandusi laukė ką nematytas svečias pasakys. Priėjęs arčiau Jonas paklausė moteriškės kur yra Kiaršio žmonės.

Oi, suneli, senai jų čia jau nėra: Kiaršio abu sunys senai išvežti į Sibirą girdėjau, kad dar gyvi yra. Kiaršio žmoną ruskis įstumė į bulvių duobę, krisdama susižeidė ir po dviejų dienų pasimirė, Kiaršis guli kamaroje, serga, nėra kam nei šalto vandens seneliui paduoti. Viską ruski išdraskė, išvaikė, kitus į Sibirą išvežė.

Įbėgo Jonas pas sergantį tėvą, perpuolęs prie lovos bučiavo jo kaulėtas rankas. Pažino tėvas savo sunų Joną, lengviau pasidarė, kaip nuriedėjo, per senatvės ir rūpesčių išvogotą veidą, gaili džiaugsmo ašarą. Sakė jis sunui, kad nepasiliktų namuose nei vienos minutės, nes čia pilna ruskių, niekas negali pasirodyti nei atvirai pasisnekėti, tuojau suėmė, užkaltuose vagonuose, be oro ir vandens, išgabena į Sibirą.

—Nebūk, vaikelai, čia pas mane, aš jau se-

nas, iškankintas, paliksiu šią žemėlę, kurią tiek mylėjau, į kurią visą savo sveikatą įdėjau, tikėdamas senatvėje lengvai baigti amželi. O matai, kas dabar atsitiko. Guliu ten, kur mano šunelis niekada negulėdavo tie beširdžiai ruski visą tai padarė. Visviena nebeilgai gyvensiu. O tu esi jaunas, stiprus vyras, reikalinga Lietuvai laisvės kovotojų, nenuleisk rankų kol esi gyvas, kovok už savo tėvų žemę ir padarytas jai skriaudas. Daug jaunų vyrų šiandien kovoja miškuose su ruskiomis. Daug jų žuva, gal ir tu žusi, bet žusi savoj žemėj ir už savo tėvų žemę gindamos ją nuo įsibrovėlio ruskio.

Po poros dienų, Jono slaugomas tėvelis, amžinai užmerkė akis.

Palaidojęs Jonas tėvą, išėjo vėl į tą patį mišką, per kurį buvo pėscias skersai perėjęs grįždamas iš Sibiro.

Jau saulutė paskutinius savo spindulius bėrė į žemę, slinkdama žemyn, kai Jonas pasiekė mišką. Ilgai dar jis ėjo mišku, kol visai sutemo.

Atsisėdo ant kelmo, ir ranka pasirėmęs į smakrą užsimastė apie išgyventus vargus, nepriteklių, badą, ir šaltį. Staiga pamatė toli miške lyg ugnelę kurenasi. Pamažu Jonas nuslinko pažiūrėti kas ten yra. Tai lietuviai partizanai verdasi arbatos vakarienei. Partizanai Joną iš karto šaltai priėmė, kol jis įtikino, kad yra tikrai tas pats Jonas Kiaršys, kurį prieš kelis metus ruskių į Sibirą išvežė. Nudžiugo draugai sulaukę, tokio narsaus vyro, savo eilėse. Žinojo, kad Jonas ne iš bailių yra, ir kad su Jonu galima daug laimėti. Sutiko pasilikti su draugais miške, ir reikalui esant, kovoti drauge su jais.

Vieną vakarą Jonas nuo draugų gavo įsakymą apžiūrėti miško gale esančių ruskių, kur, jų manymu, buvo ten daug pasislėpusių. Mielai sutiko Jonas, galvojo sau, kad gaus progos parodyti ruskiams, ką gali lietuvis, su nepalaužiama valia, padaryti. Degė jo krutinė kerštu, už padarytą skriaudą savo senam tėveliui, už išvartus į Sibirą brolius, už nukankinimą jo mylimos motutės ir už daug Lietuvai padarytų skriaudų. Taip galvodamas stipriai spaudė, vietoj šautuvo, ilgą pagali, rankoje ir pamažu šliaužė į tą pusę kur pastebėjo ugnelę blykčiojant.

Neilgai teko jam šliaužti. Priešais save pamatė aštuonius barzdotus ruskius geriančius samagoną ir valgančius, atimtas iš ukininko žąsis. Galvojo Jonas, kad su aštuoniais girtais burlokais bus sunku susitvarkyti, nusprendė veikti gudrumu. Paėjęs kiek toliau nuo jų, uždegė keletą sausų šakų ir pasislėpęs laukė kada pamatys ruskius ir iš smalsumo eis pažiūrėti. Taip ir buvo. Jonas išgirdo kaip girtas ruskis keikdamas ėjo į tą pusę kur buvo Jono ugnelė. Jonui to ir tereikėjo: stvėrėsi ruskiui už apykaklės, trenkė į žemę ir nespėjus ruskiui surikti jau jis buvo negyvas.

Nesulaukė draugai sugrįžtant ruskių, ėjo kitas jo ieškoti. Taip pat dingo ir antras, trečias ir ketvirtas. Susirupino draugai, kilo įtarimas, ar tik ne užpuolimas. Visi pasiėmė šautuvus pradėjo eiti į tą pusę. Nusigando Jonas, juk jis beginklis negalės atsilaikyti prieš ginkluotus vyrus. Perbėgo Jonui mintis bėgti, bet vėlu, pastebėję lengvai galės nušauti. Bet pasakytieji mirštančio tėvo žodžiai suteikė Jonui nenugalimos jėgos, griebė jau artį priėjusį ruski už gerklės ir stipriai spaudžiamos rankos, susmuko be žado. Taip Jonas vienas be jokio ginklo nugalėjo visus savo priešus.

Jau pradėjo aušti, Jonas pasijuto nesmagiai vienas miške, ir galvojo, kad nesaugu vienam būti ten kur kiekvienu momentu gali susidurti su ruskiu. Pakišęs po samanomus visus šautuvus, pasileido į tą pusę, kur jo manymu, buvo pasilikę jo kiti draugai.

—Na, ar sutikai ruskių? Klausė Jono draugai, ir lyg išsigandę žiūrėjo į išblyškusį Joną.

Taip, sutikau,..... gal norite pamatyti kiek jų ten buvo?

Kelios Pastabos Del Musų Kalbos Senumo Ir Jos Panašumo Į Etruskų Ir Britų Kalbas

Gerb. V. J. Jankauskas "Am. Lietuvy" palietė labai svarbų ir įdomų klausimą, liečiantį mūsų kalbos senumą. Jis sako: "apie 3,000 metų mūsų kalbos senumo". Mes turime pagrindo manyti, kad lietuvių kalba yra senesnė.

Teko man ši klausimą gvildinti mano veikale: "Parente des langues Hittite et lituanienne et la Pre-histoire", paskelbtame 1944 met. Genevos universiteto knygyno, kur teko man įrodyti, kad mūsų kalba gimininga Gėtų-Hittitų kalbai prilygsta jai savo senumu. Gėtų-Hittitų kalba buvo užregistruota tarp 2,000 ir 1,500 metų prieš Kristų, jų valdovų metraščių surastuos ant degintų plytelių jų sostinės griuvėsiuose Hatuse dabar Boghaz Kei (Maž. Azijoje, 150 km. atstu nuo Ankaros). Si kalba jau seniai mirusi, terandama tik raštuos ir nekalbama gyvų žmonių, kaip mūsų kalba.

Gerb. autorius savo straipsnyje liečia paslaptinę Etruskų tautą ir jos kalbą, kuri yra daugybei mokslu vyrų — etruskologų tyrinėjimo objektu. Dar iki šiol nesurasta galimybė išaiškinti Etruskų kilmės paslaptį. Man, tyrinėjant lietuvių Gėtų kalbų giminingumą, teko susidurti ir su Etruskų kalbos liekanomis. Mokslu vyrai Etruskų raišybą išskaito, nors ji skirtinga nuo Lotynų rašybos, bet prasmės nesupranta dėl kalbos nežinojimo. Visos etruskologų pastangos dedamos tos kalbos supratimui pasilikio iki šiol bergždios.

Aš turiu pagrindo manyti, kad gerb. V. F. Jankauskas iš dalies neklysta sakydamas: "tai buvo mūsų senovės kalba (panaši į Etruskų), kurią per daugelį metų naudojo ir anglai" (geriau sakant Britai prieš 2,000 metų). Sakau iš dalies dėl to, kad jei Etruskai labai gilioj senovėj prieš 10 tūkstančių metų kalbėjo, kaip ir mūsų ainiai grynai Proto - Arijų kalba, tai tūkstantis metų prieš Kristų, t.y. maždaug Romos kurimo laikais, jų kalba buvo smarkiai sugadinta kitų tautų kalbomis, kurias jie buvo užkariavę.

Tačiau ir vėlesnio periodo Etruskų kalba turi daug panašumo į mūsų kalbą. Romos istorikai — Tit-Livas ir kiti aprašydami Etruskus, mini 12 provincijų, kurios jų buvo vadintamos lauksmėmis, t. y.

Ir visi draugai Jono vedami ėjo į tą vietą. Kada priėjo, Jonas parodė vieną, kitą ir daugiau gulinčių ruskių.

Tai šitie nukankino mano tėvelius! Už tai tuo pačiu ir jiems atsimokėjau. Kovosiu kol tik gyvas busiu su Lietuvos pavergėjais. Pasiryžimu ir nepalaužiama valia laimėsime laisvę, kovodami iki paskutinio atodusio.

Kaip tu vienas galėjai nugalėti tokį

Mokslo Kampelis

laukų dalimis, provincijos valdovas: laukumonas ar lukumonas, t.y. laukų užvaldas; tų valdovų tarpe randame vardus Arumnos, Arimnos Aruta, matyti kilusius iš veiksmazodžio arti. Turime pastebėti, kad šių vardu daryba yra labai panaši į lietuvišką, ypač yra budingas žodis: lauksmė, ne vien leksikologijos, bet ir morfologijos atveju, nes šio žodžio daryba yra analogiško mūsų kalbai pavyzdžiui: bausmė, versmė. Budingas pavadinimas Etruskų juostos — balteus, prie kurio buvo kabinamas kardas, kilęs iš žodžio: baltas, nes Etruskų karių, kaip ir mūsų karių juostos — diržai buvo balti. Etruskų dievybių tarpe randame pavadinimus: Sumanus, kuris buvo laikomas vyriausiu Dievu, visatos kurėju, suku rusiu pasaulį, dėka savo sumanumui; jo vardą buvo uždrausta minėti lygiai kaip žydams Jehovas vardą. Kautus ar kautos—karo, kovos dievybė matyti kilus iš veiksmazodžio kauti. Mantus ar Mantrus—išminties dievybė, matyti kilusi iš manyti. Vertumnus, vyriausia Etruskų dievybė, lygi mūsų Perkunui, matyti kilęs iš vertas—didelių vertybių pilnas atseit, Visagalys. Romiečiai, sugadinę šį vardą pavertė į Voltumnus. Romos metraščių vadinas Voltumna dvylikos Etruskų genčių federacijos šventovė.

Pats Romos pavadinimas yra kilęs, sulig nuomonės etruskologų: Herbigio ir Schulzės iš Etruskų Ruma. Bet jie nepasako, ką reiškia žodis Ruma (i) matyti kilęs iš lietuviško: rumas. Etruskologo Nogaros nuomone visa Romos kultura buvo paremta iš Etruskų.

Tai tiek mes galime šiuom syk pasakyti apie Etruskų kalbos giminingumą su mūsų kalba ir velijame V. J. Jankauskui jo veikale įrodyti dar didesnį panašumą, kuom jisai, be abejo, daug pasitarus mokslui. Kas dėl panašumo mūsų kalbos su anglų kalba autorius irgi neklysta. Jau pirmiau "Am. Liet." nr. 9 (4. III.) "mokslo kampely" buvo gražus K. S-dio apie Anglų kalbą straipsnis, kuriame autorius nuosekliai išdėsto iš kurių elementų yra sudarysi Anglų kalba. Tarp tų elementų mini ir keltų

inašą, bet užmiršta paminėti pirmutinį Britų elementą skirtingą nuo keltų. Budinga, kad Romos istorikas Tacitas savo veikle "Germania" (sk. 45) minėdamas prieš maždaug 2,000 metų mūsų ainius—Aiščius Aestiorium gentes, sako apie mūsų kalbą: "lingua Britannicae propior" — kalba panaši į Britų. Kai kam šis panašumas gali pasirodyti abėjojamas, tačiau leksikologijos — žodyno atveju randame nemažą panašumą, pavyzdžiui: door — durys, silk—šilkas, to bebuti, oržar, but—bet, are—yra, joke—juokas, war—kiles išvartyti prasmė, ginti priešą, gintis, kovoti kariauti ir daug kitų.

Galutinio išvadoj, kyla klausimas, iš kur toks didelis panašumas mūsų kalbos su seniausiomis žmonijos kalbomis. Gilioj senovėj maždaug prieš 10,000 (dešimt tūkstančių) metų, kaip Arijų protėviai vadinami Proto-Arijais (žinomi prieš istorijoj po Cro-Magnon vardu) atsibastė į mūsų žemyną iš Atlantikos prieš jos žlugimą, tai jie visi kalbėjo artima mūsų kalbai kalba. Ilgainiui Proto-Arijai, išsisklaidę visame žemyn, susimaišė su vietiniais gyventojais ir daugiau ar mažiau sugadino savo kalbą. Lietuvių gi ainiai atsibastė turbut į Baltijos jūros pakraščius gilioj senovėj, tuoj po Skandinavijos ledyno išnykimo, kur buvo tuštuma, susimaišė su kitomis tautomis. Mažą to, mūsų tauta gyvendama nuošaliai nuo tautų bastytymosi kelio, Dunojaus klonio, šiaurėje nuo Pinsko pelkių, didžiulių girių pakunsmėj, išvengė susimaišymo su kitomis tautomis ir išlaikė grynumoj savo budą, papročius ir kalbą. Mūsų kalba yra gyva ligi šio lei, t.y. ji kalbama gyvų žmonių. Kitos artimos mūsų kalbai Proto-Arijų kalbos — jau seniai mirusios: Gėtų — 4000 metų, sanskrito 2400 m. Sen Graikų—2000, Lotynų 1500 m., nes jos tėra išsilikusios tik raštuose.

Išvada: Mes turime gėrėtis ir didžiutis mūsų kalbos archaiškumu — senumu, turinčiu didžiausios svarbos mokslui: lingvistikai ir priešistorijai. Mes turime ją saugoti, kaip didžiausią brangenybę, nuo sugadinimų. Dr. P. J. Gabrys

inašą, bet užmiršta paminėti pirmutinį Britų elementą skirtingą nuo keltų.

Budinga, kad Romos istorikas Tacitas savo veikle "Germania" (sk. 45) minėdamas prieš maždaug 2,000 metų mūsų ainius—Aiščius Aestiorium gentes, sako apie mūsų kalbą: "lingua Britannicae propior" — kalba panaši į Britų. Kai kam šis panašumas gali pasirodyti abėjojamas, tačiau leksikologijos — žodyno atveju randame nemažą panašumą, pavyzdžiui: door — durys, silk—šilkas, to bebuti, oržar, but—bet, are—yra, joke—juokas, war—kiles išvartyti prasmė, ginti priešą, gintis, kovoti kariauti ir daug kitų.

Galutinio išvadoj, kyla klausimas, iš kur toks didelis panašumas mūsų kalbos su seniausiomis žmonijos kalbomis. Gilioj senovėj maždaug prieš 10,000 (dešimt tūkstančių) metų, kaip Arijų protėviai vadinami Proto-Arijais (žinomi prieš istorijoj po Cro-Magnon vardu) atsibastė į mūsų žemyną iš Atlantikos prieš jos žlugimą, tai jie visi kalbėjo artima mūsų kalbai kalba. Ilgainiui Proto-Arijai, išsisklaidę visame žemyn, susimaišė su vietiniais gyventojais ir daugiau ar mažiau sugadino savo kalbą. Lietuvių gi ainiai atsibastė turbut į Baltijos jūros pakraščius gilioj senovėj, tuoj po Skandinavijos ledyno išnykimo, kur buvo tuštuma, susimaišė su kitomis tautomis. Mažą to, mūsų tauta gyvendama nuošaliai nuo tautų bastytymosi kelio, Dunojaus klonio, šiaurėje nuo Pinsko pelkių, didžiulių girių pakunsmėj, išvengė susimaišymo su kitomis tautomis ir išlaikė grynumoj savo budą, papročius ir kalbą. Mūsų kalba yra gyva ligi šio lei, t.y. ji kalbama gyvų žmonių. Kitos artimos mūsų kalbai Proto-Arijų kalbos — jau seniai mirusios: Gėtų — 4000 metų, sanskrito 2400 m. Sen Graikų—2000, Lotynų 1500 m., nes jos tėra išsilikusios tik raštuose.

Išvada: Mes turime gėrėtis ir didžiutis mūsų kalbos archaiškumu — senumu, turinčiu didžiausios svarbos mokslui: lingvistikai ir priešistorijai. Mes turime ją saugoti, kaip didžiausią brangenybę, nuo sugadinimų. Dr. P. J. Gabrys

Ir visi draugai Jono vedami ėjo į tą vietą. Kada priėjo, Jonas parodė vieną, kitą ir daugiau gulinčių ruskių.

Tai šitie nukankino mano tėvelius! Už tai tuo pačiu ir jiems atsimokėjau. Kovosiu kol tik gyvas busiu su Lietuvos pavergėjais. Pasiryžimu ir nepalaužiama valia laimėsime laisvę, kovodami iki paskutinio atodusio.

Kaip tu vienas galėjai nugalėti tokį

(Pabaiga)

P. K.

ENGLISH SECTION

U.N. REVIEW

Security Council

With the representative of the USSR present for the first time in six months, the U.N. Security Council in August continued dealing with the Korean situation without being able to clear a procedural barrier to whom should be heard by the Council on behalf of Korea.

The main issue under discussion was whether Dr. John Chang, the representative of the Republic of Korea, would be permitted to take part in the Council's debate under an invitation tendered before 1 August, when the Soviet representative returned to occupy the Council's presidency in his regular turn. The Soviet representative, Yakov A. Malik, put forward another proposal which would have the Council invite a representative of the People's Republic of China and hear the opinion of the people of both North and South Korea. Under this resolution, the Council would also call for an end to military operations in Korea and the withdrawal of foreign troops.

The other proposal before the Council was submitted by the USA on 31 July and would call on the North Korean authorities to cease actions in defiance of the Council's earlier cease-fire order. It would also call on UN members to refrain either from helping North Korea or from spreading the conflict to other areas.

Seeking an end to the stalemate, the representative of India suggested a new approach to the question. He suggested the appointment of a committee of the six non-permanent members of the Council to study all proposals for a peaceful and just settlement of the war in Korea. Informal consultations among members of the Council proved ineffectual in breaking the impasse.

Also this month, General Douglas MacArthur, Chief of the Unified Command in Korea released his second report on operations. The re-

port praised the conduct of the UN forces and urged member nations to build up the strength of ground forces and send them to the theater of operations. Towards the end of August, the number of forces at the disposal of the Unified Command was rapidly increasing.

Economic and Social Council

In Geneva, the UN Economic and Social Council ended seven uninterrupted weeks of work but kept itself on an emergency footing ready to reconvene at any time to aid the UN Unified Command in the Korea crisis.

Registry of Motor

Daylight Saving ends Sunday morning. The late afternoon peak load of traffic flow will be moving homeward in the early dusk of evening.

Many drivers find it difficult to adjust their driving habits from daylight to the deceptive shadows of early evening. Driving after dark requires every operator to be more alert, to operate at a lower speed and to be ever-watchful of pedestrians.

We hope the end of daylight saving will not mean an increase in pedestrian accidents as tired drivers are impatient to get home.

BUK SVEIKAS

... SAK-SAK OINTMENT Nauja mostis, naujai sudaryta pagal vėliausio mokslo supratimą, stebėtinai greitai gelbsti nuo ODOS ISBERIMO, NIEŽĖJIMO, DEDERVINIŲ ir PUČKŲ, taip pat labai gelbsti nuo PILES raudonoji gysla (hemorrhoidai) ir dėl niežėjimo kojų (athlete's foot). Gal bandei visokius, tai dar išbandyt geriausias. Užtikrinam pasekmes, ar pinigų fražinam. Kaina \$1.00. Didelė dėžė \$3.00.

DEKEN'S PRODUCTS
P. O. Box 666
Newark 1, N. J.

Kaip Tapti Amerikos Piliėčiu?

Klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbomis. Dar neturintiems Amerikos pilietybės ypatingai naudinga knygelė. Kaina—25c, su prisijungimu 35c.
AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St., Worcester, Mass.

Where Benevolence Sank

SAN FRANCISCO, CALIF.—Map shows the location of the sinking of the U. S. Naval hospital ship, Benevolence, after collision with the freighter Mary Luckenbach off the Golden Gate.

ŠAIPUVA

Bulgarijos komunistai skelbia, kad jie taip viską sukommunistinę, kad net baronų skylės nėra privati- nės nuosavybės.

Amerikos lietuviai, sakoma, nėra linkę stoti į dipukų išgalvotą Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę. Kas kita būtų, jei Bendruomenė įrengtų karčiamas su didesniais alaus stiklais.

Čikagos "Draugas" laikosi pozicijos, jei lietuviai katalikai ką rengia Lietuvos naudai, tai puikų, ką lietuviai evangelikai rengia — tai fe! — tai nepuiku!

"Dirva" skelbia, kad "jau turime LIETUVOS ISTORIJĄ" (tai "Patrios" leidžiama knyga). Tačiau, pasirodo jos dar nėra. Dar briedžio nėra, o jau jiešmą drožia. Prof. Šaipa

Registruokis Ir Balsuok — Tai Yra Kiekvieno Amerikos Piliėčio Pareiga

Amerikos kareiviai miršta karo laukuose dėl mūsų. Jie kovoja už mūsų laisvę. Komunistų agresija maršuoja ir nepriažysta jokių ribų. Kituose kraštuose kuriuos valdo komunistinė valdžios forma nėra laisvės. Kai kuriuose atsitikimuose laisvė buvo per jėgą sunaikinta, kitose nustatyti rinkimai įvykdė politinius perversmus. Rinkimai tik tai vardu. Žmonėms buvo pasakyta kaip arba jie buvo priversti balsuoti už komunizmą.

Čia, Amerikoje, kiekvienas pilietis turi teisę balsuoti, ir šią šventą privilegiją saugoja Jung. Valstybių Konstitucija. Patys žmonės paskiria ir išrenka valdžios pareigūnus, nes mūsų valdžia yra valdžia žmonių, žmonėms. Bet 1948 m. prezidento rinkimuose, tik 51.2% kvalifikuotų balsuotojų balsavo. Italijoje 94%, Norvegijoje beveik 90%, Anglijoje 84% ir Vakarų Vokietijoje 75% visų kvalifikuotų žmonių balsavo paskutiniuose tautiniuose rinkimuose tose laisvose šalyse.

Šiandien amerikiečiai turi išpildyti savo pilietines pareigas todėl, kad tarptautinė ir vietinė padėtis to reikalauja. Mūsų kraštas jau parodė kelią toms tautoms kurios ieško geriausią kelią iš chaozo į laisvę ir gerovę. Dabar, visas laisvas pasaulis stebi ir žiuri į Jung. Valstybes

dėl pavyzdžio kovose prieš komunizmą ir komunistinę agresiją. Kaip mes, kaip piliėčiai, galime sulyti tokį pavyzdį kada tik tai 51.2% balsuotojų susidomėję valdiškais reikalais? Atsakymas—dėti visas pastangas įvykdyti 100% rekordą balsavimo vietoje, ir patys aktyviai dalyvaudami, mūsų valdžioje, ir vartodami stipriausią ginklą prieš komunizmą—balsavimo teisę.

Balsavimo privilegija nereikalauja jokios specialės pastangos, reikia atsakyti kelis klausimus, butent,—vardas, adresas, kaip ilgai toje vietoje gyvenai, amžių. Ar esi pilietis? Jeigu pilietis ar čia gimęs ar naturalizuotas? Jeigu naturalizuotas, kuriame teisme? Niekas neklaus jokių asmeniškų klausimų. Jūsų atsakymai registruojami metu bus laikomi konfidencialiai ir nėra jokios diskriminacijos prieš rasę, tautybę arba tautinę kilmę.

Su dabartine komunistinės agresijos situacija pasaulyje, kiekvienas Amerikos pilietis turi atlikti savo dalį pakeisti padėtį. Mūsų sunus karo laukuose pasitiki mumis ir milijonai laisvų žmonių visame pasaulyje — nori kad mes sustabdytume komunizmą visur. Neduokit jiems progos nusivilti. Vartokit savo teisę balsuoti ir susipažinkit su savo kandidato rekordu.

Mūsų Dienų Ivykiai

PLB KLAUSIMAS Pasaulio Lietuvių Bendruomenės klausimas aktualėja. ALT vadai šį klausimą praėityje nustumė į šalį, dabar sutinka studijuoti, šiuo klausimu pasisakė gerb. adv. Ant. Olis, pasisakė ir "Draugo" rėdytojas, L. Šimutis neoficiališkai. Šie ALT vadai sutinka studijuoti LPB klausimą, o kai teko patirti tautininkų srovės vadai PLB reikalui jau senai rodavo jį ir gal delto p. Olis šį klausimą iškėlė ir padarė vėl aktualiu mūsų spaudoje suteikdamas savu nuomenę.

PLB idėja, kai kas mano iš senųjų amerikiečių lietuvių, nauja ir tikrai lietuvių tremtinių idėja, nes naujiesi iš tremties atvykę Amerikon lietuviai šiuo klausimu buvo aktyvus ir PLB idėjos propagatoriai. Jie šią idėją tremtyje budami "pagimdė". Bet mes žinome, kad šioji pasaulio lietuvių jungimo idėja ne nauja ir mums, amerikiečiams lietuviams. Jei pavartysime "Amer. Liet." puslapius, taipgi, "Vienybės" rasime juose daug pasaulio lietuvių jungimo propagacijos prieš virš dešimtmetį šiuose spaudos organuose tilpusios. Šią idėją senai yra iškęles VVS aktyvus Amerikoje narys, V.M.K-tis, kuris propaguodamas Vilniaus vadavimo akciją Amerikoje, propagavo ir pasaulio Liet. So-gos įkurdinimo Vilniaus vadavimo akcijos stiprinimui ir tautinės lietuvių egzistencijos ir kultūros išlaikymui užsieniuose. Dabar tremtinių iškelta ši idėja tikrai kitokiu vardu pavadinta, bet tikslas PLB iniciatorių toks pat kai buvo prieš virš dešimtmetį V. M. K-čio ryškiniama pasaulio lietuvių apjungimo idėja, kuri rado nemažą būrelį pritarėjų tarpe patriotingųjų Amerikos lietuvių, ypač tautininkų.

Ar ši idėja prigys pasaulio lietuvių visuomenėje, sunku pasakyti, bet ALT vadai pradeda apie šią idė-

ją kalbėtis. VLIKo vadai galvoja apie šios idėjos propagavimą.

NAUJI ŽYGLIAI

Naujieji J. T. armijos žygliai Korėjoje žada vilėjų pergalės prieš komunistų armiją Kremliaus remiamą Korėjoje. Nėtenka abejoti, kad J. T. armijos neužilgio turės pasisekimus kovoje Korėjoje. Ir jei Stalinas nuspres likviduoti karą Korėjoje, tai karas tame krašte greitai bus baigtas. Tačiau mes abejojame, kad Stalinas rengiasi kapituliuoti Korėjoje ir tuomi atidėti trečiąjį pasaulinį karą ilgesniam laikui.

J. T. "SEIMAS"

New Yorke prasidės J. T. organizacijos atstovų "seimas", kuriame svarbiausiu "prolegentu" ir propagandistu bus žemaitiškasis Kremliaus atstovas, Andrius Višinskis. Malikas jau pavargo ir jam argumentų pristigti per mėnesį laiko kovodamas ir kasdieniniu "prolegentu" bebudamas J. J. Tarybos posėdžiuose. Matysime naują politišką "komedią" J. T. Scenoje, kuri jausmingiems piliečiams nervus ardyt. Višinskis dar kartą paleis savo "kakarinę" kai gramafoną J. T. "seimo" sesijoje.

STRASBURGE, rugp 20 - 23 dd. lankėsi VLIKo delegacija (dr. Bačkis, prof. Brazaitis ir dr. Karvelis). Rugp. 21. Spaakas priėmė Europinio Sąjūdžio Rytų ir Centro Europos sekcijos delegaciją. Lietuviams atstovavo Dr. Bačkis. Bendruose pietuose su Spaaku, Mac Millanu, Sandziu, Reynaud, Pezet ir kt. Europos valstybininkais dalyvavo dr. Bačkis ir prof. Brazaitis. Žurnalistas priėmė dalyvavo dr. Karvelis. Delegacija turėjo susitikimą su vietine lietuvių kolonija, kurios nariai kun. Krivickas ir p. Paramskas turi gerus ryšius ir nuolat seka Europinės Unijos konferencijų darbus.

HEAD NOISE MISERY?

Try this simple home treatment. Many people have written us that it brought them blessed relief from the miseries of Hard of Hearing and Head Noises due to catarrh of the head. Many were past 70! For proof of these amazing results, write us today. Nothing to wear. Treatment used right in your own home—easy and simple.

SEND NOW FOR PROOF AND 30 DAY TRIAL OFFER

THE ELMO COMPANY
DEPT. 365
DAVENPORT, IOWA

MORE ELECTRIC OUTLETS

WILL MAKE YOUR HOME MORE LIVABLE...

With plenty of convenience outlets, you can conveniently plug in lamps and appliances wherever needed. Outlets cost little but mean so much in increased enjoyment of modern electric living.

Reddy Kilowatt
Your Electric Servant

Worc. County Electric Light Co.
11 FOSTER St. — WORCESTER, MASS.

KNOW YOUR BANK... LET YOUR BANK KNOW YOU

no account too large

none too small

you're welcome...

We're here to help you with your Loan • Checking or Trust needs

Serving all Worcester County

WORCESTER COUNTY TRUST

WORCESTER • BARRIE • FITCHBURG
NO. BROOKFIELD • SOUTHBRIDGE • SPENCER
MASSACHUSETTS

Member Federal Reserve System
Member Federal Deposit Insurance Corporation

PRIE ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ PARAPIJOS MOKYKLOS STEIGIAMA ŠEŠTADIENIO LITUANISTIKOS MOKYLA

Mokyklos tikslas išmokyti lietuvių kalbos, kurią kalbėjo mūsų tėvai ir seneliai, ir mylėti tėvynę—Lietuvą. Bus mokoma lietuvių k., Lietuvos istorijos ir geografijos, lietuviškų dainų ir žaidimų.

Mokykla veiks šeštadieniais nuo 8 val. 30 m. iki 12 val. 30 min.

Į mokyklą priimami visi lietuvių vaikai pradeda mokytis ir "high school" mokiniai.

Nieko nelaukdami tuoj užsirašykite į mokyklą pas steigiamos mokyklos vedėją PR. PAULIUKONĮ, 9 Aetna Street, Worcester, Mass.

Mokyklos atidarymas įvyks rugsėjo 9 d., 10 val. šv. Kazimiero parapijos mokykloje. Į mokyklos atidarymą kviečiami visi mokiniai su savo tėveliais atvykti.

Lietuviai, nepraleiskite progos pasimokyti lietuvių kalbos! Mokyklos Vedėjas

MASSACHUSETTS PIRMIEJI RINKIMAI

Keleta valandų po suskaitymo pirmųjų rinkimų balsų prasidėjo aštri kampanija tarp Arthur W. Coolidge ir gub. Paul A. Dever už gubernatoriaus vietą. Balsuotojų buvo apie 800,000 didžiausias skaičius po 1938 m. paskyrimu. Arthur W. Coolidge buvo leitenantas - gubernatorius ir buvusio prez. Calvin Coolidge giminaitis, po išrinkimo į kandidatus pareiškė, kad jisai

užbaigs "gangės" valdymą valstijos rumuose. Republikonai išsirinko savo kandidatais didžiąją tu, kurie jau anksčiau buvo užėmę kokią nors valdišką vietą. Demokratai išrinko tuos, kurie pagelbėjo jiems laimėti 1948 m. rinkimuose, kaip gub. Dever, J. Hurley, T. J. Buckley, Charles F. Jeff Sullivan, leit. gub. Cronin ir F. E. Kelly.

RADIO ŽINIOS

Lietuvių Radio Korp. radio programa, sekm., rugsėjo 24-tą, per stotį WBMS, 1090 kil. (netoli WBZ stoties) 9:30 iki 10:30 val. ryte bus sekantis:

- 1—Muzika.
  - 2—Dainininkė Dr. Amelia Rodd iš So. Bostono.
  - 3—"Jonas Smikis" Apsivedė.
  - 4—Magdūtės pasaka.
- Po programos prasme parašyt laiškelį ar atvirutę į stotį WBMS, Lithuanian Program 35 Court St., Boston, Mass., pranešdami kokias orkestras, dainininkus ir dainininkes norit išgirst, o biznio reikalais rašykite ofiso adresu: 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

S. Minkus, Garsintojas

PARDAVIMUI

Parsiduoda 3 aukštų namas, gražioje vietoje, po 5 kambarius. Ant pirmo yra garinis šildymas. Kaina pigi dėl priežasties išvažiavimo. Tel. 3-4515.

Tremtinių Susirinkimas

Worcesterio Tremtinių Organizacijos visuotinis susirinkimas šaukiamas 1950 m. spalio mėn. 1 d., 4:00 val. p.p. šv. Kazimiero parap. salėje. Skirtų valandų nesusirinkus kvorumui, tą pačią dieną 5:00 val. p.p. šaukiamas kitas susirinkimas, kuris bus teisėtas dalyvaujant bet kuriam narių skaičiui.

Tremtinių Atstovybė

Vieša Padėka

Šiuomi reiškiu padėką Antanui ir ponai Kraučialiam už mūsų priėmimą ir aprūpinimą, atvykus iš trepties į Worcesterį. Jisai pagelbėjo mūsų šeimai nepaprastai sunkiose valandose. Taipgi dėkojam ponam Černiauskam už atsikvietimą.

Jonas Gedvilas ir šeima

PAGERBĖ BANIŲ BROLIUS, ŽUVUSIUS KARE

Sekmadienį, rugs. 10, patriotiškai buvo pagerbti seržantas Paul C. Banis ir seržantas Juozas Banis (sūnys Kazimiero ir Petronelės Banių, 24 Dell gatvės. Buvo pavadinta Dorchester ir Houghton gatvių aikštė jų vardu, kad visi juos atmintų amžinai. Abudu žuvo laike Antro Pasaulinio Karo. Abudu vaišiojo tuose gatvėse eidami aplankyti vi-

siems gerai žinomą Juoza Grigaitį, apdraudęs agentūros vedėją. Kalbėjo kongreso atstovas Harold D. Donohue, valstijos senatorius William D. Fleming ir tarybos atstovas George A. Wells. Poniai P. Banienei buvo suteikta baltų rožių puokštė. Dalyvavo vietiniai lietuviai veteranai ir Bugnų Korpusas.

Norima Siuvėjams Algas Pakelti

Siuvėjų unija „Amalgamated“, kurioje 150,000 narių, reikalauja pakelti algas 15-ka nuošimčių.

Greitai Noriu Išnuomoti

Tris kambarius vedusiems ar pavieniams. Vieta randasi arti autobuso, netoli miesto centro. Galima visai susitart, kaina prieinama. Norėčiau iki spalio 1-mos dienos išnuomoti.

P. Skralskis, 43 Boyd Street Cherry Valley, Mass.

Rakandai Pardavimui

Rakandai 7 kambariams už prieinamą kainą. Butą galima taipgi sykiu išsinuomoti. Vieta arti Miesto Rotužės, 10 minučių. Del informacijos šaukite: 11 A Myrtle gatvės, Worcester, Mass. Tel. 4-4353.

Minės Sidbarines Sukaktuves

Petras ir ponai Buckley, 38 Cascade gatvės, Fitchburg, Mass. minės 50 metų vedybą sukaktuves, sekmadienį, rugsėjo 24. Jie priims savo gimines ir draugus per visą dieną. Jų vestuvės buvo šv. Kazimiero baž., Worcesterį, rugsėjo 24, 1900 metais. Juodu turi dvi dukteres, ponią P. Yaseliuniene, Worcesterį ir ponią Carl Alkstrom iš Gardner ir tris anukus. Ponia Buckley yra dideli lietuviškos spaudos remėjai ir patriotingi lietuviai.

Medus Jau Čia

Liudvikas Končius, iš North Abington, Mass. atvyko ir paliko Amerikos Lietuvis krautuvėjų šviesaus medaus. Medus parsiduoda po \$1.00 už kvortą. Pusė galiono \$2. 12 auncų 35c. Ko riukai parsiduoda po 60 centų AMERIKOS LIETUVIS 14 Vernon St. Worcester, Mass.

Dienos Šviesos Taupymo Laikas Baigiasi

Sekandžio sekmadienio naktį, rugsėjo 24, visi galėsime miegoti vieną valandą ilgiau, delto, kad sutaupėm vieną valandą pereiną pavasarį. Prieš einant gulti reikia pasukti laikrodžius vieną valandą anksčiau. Tai darant prisilaikysite prie tvarkos ir visur nueisit į laiką.

ARE YOU A GRAD? Save this AD!

\$79.50 - \$84.50 - \$89.50

(Ekstra už taksas)

Graduate NOW to the WORLD'S FASTEST PORTABLE!

Show this advertisement to Mom and Dad. Tell them the All-New SMITH-CORONA is one of the finest presents a graduate can receive. Then come in for an exciting demonstration!

The all-new Smith-Corona

Now on sale at

Amerikos Lietuvis
14 VERNON ST.

Worcester, Mass.

DIDŽIAUSIA STAIGMENA

- BUS -

RUDENINIS "AMERIKOS LIETUVIO"

PIKNIKAS

Kurs įvyks

Babrausko Pavilijone

Leicester, Mass.

Sekm., Rugsėjo - Sept. 24d

Piknikas prasidės tuojau po pietų. Bus įvairūs Kontestai. Čia bus žymių kalbėtojų iš svečių ir vietinių lietuvių. Dainos ir muzika linksmins susirinkusius svečius, o gardus užkandžiai ir įvairus gėrimai juos pasotins ir atgaivins.

Visi ruoškimės dalyvauti "AMERIKOS LIETUVIO" PIKNIKE RUGSĖJO 24-tą dieną.

Klubo Nariams

Metinis Lietuvių Ukėšų Klubo narių "Clambake" šimet bus sekmadienį, rugsėjo 24, Bungalow, Shrewsbury Mass. Šis parengimas prasidės pirmą val. po pietų ir tęsis iki vidurnakčio. Bus "klamsų", vėžių, sriubos ir visokių amerikoniškų skanumynų, saldžių ir karčių gėrymų. Tikietas bus tik vienas doleris ir pusė (\$1.50). Šis parengimas yra vien tik klubo nariams.

Komitetas

KAMBARYS

Patogus kambarius, su apšildymu, merginai, vedusiems ar pavieniui; be valgio. Vieta arti autobuso. Kreipkitės: 13 Aetna gatvės, Worcester, Mass.

Susirinkimas

ALT S-gos Worcesterio skyriaus susirinkimas įvyks šeštadienį, rugsėjo 23-čią dieną, 7:30 val. vak., Piliečių Klubo apatinėje salėje.

Be einamųjų reikalų bus svarstomi rudens ir žiemos veikimo planai ir renkami atstovai vykti į ALT S-gos Konferenciją, New Yorke.

Kviečia narius ir prijaučiančius. Valdyba

Pardavimui

Didelis pečius gerame stovy pardavimui už prieinamą kainą. TAURAS, 5 Cohasset St., Tel. 3-8493.

Parduoda Visokių

Valgių Krautuvę

Nedidelė krautuvė pardavimui už prieinamą kainą. Žmonės nori išvažiuoti į Floridą, kur turi kitą biznį. Galima padaryti gerą pragyvenimą. Randa pigi: Su visais klausimais malonėkite kreiptis: Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St., Worcester.

MOTERIMS

Tiktai Charis kompanija suteikia Jums puiknesnę figurą arba gražina pinigų. Įvairių apatinių, korsetų ir t.t. Del demonstracijos pašaukite: Mrs. Smith, 58 Chatham Street., Tel. 5-4172.

Dedelis Kambarys

Tinkamas dviems pavieniams ar ženoti porai. Kreipkitės: 402 Grafton Street, Worcester, Mass.

Parduoda Šaldytuvą

Baltas gražus apy naujas šaldytuvus, su ledum—parduodamas už \$10. pirmiau kainavo \$55.00

Kreipkitės:—Eva Horback, 171 Millbury St., Worcester.

Keturių Kambarių

Butas

Išnuomoju patogų butą, naujai pataisytas. Kreipkitės:—Peter Buckunas, Henshaw St., Leicester, Mass.

"Amerikos Lietuvis"

Skaitytojų Žiniai

Primename gerbiameiems Amerikos Lietuvis skaitytojams, kad mes taupydami atskirų siuntinėjų raginimams apsimokėti už užvilktą prenumeratą dabar nesiniūčiame, tad visiems viešai, bendrai primename, kad malonėtumete už užvilktą prenumeratą atsilyginti.

Amerikos Lietuvis Adm. 14 Vernon Street

Lietuviška Kirpykla

Netoli Lietuviško Klubo viena minute eiti tiktai savininkas JOHN JONITIS 17 Ward Street - Worcester

skubintini vestuvėms portfeliai
kreipkitės
Bushong
311 main gatvės
Worcester, Mass.
Įsteigta 1900 Tel. 3-4180

Išveža Pelenus

Lietuvis išveža pelenus, liekanas, ir šiaip įvairius daiktus. Geras patarnavimas tame darbe. Teraukitės del kainos ir pasitarimo pas:

ALBERTA SMOLSKI
Vakarais—Tel. 5-6751

MATYKITE GERIAU SU TINKAMAIŠ AKINIAIS IŠ THE EYEGGLASS SHOP

16 Millbury Gatvės (Prie Kelley Aikštės) Tel. Dial 3-8061
Receptai išplėdomi 8:00 to 6:00 P.M. Akiniai Daromi ir Taisomi

VAL. J. WADOWSKI, Optikas
25 Metų Patyrimo—Patentkinimas Gvarantuotas

WALTER KOLISHIS & SON CO.

DAŽYMAS - TAISYMAS
MEDŽIO APDIRBIMAS
IŠ VIDAUS IR IŠ ORO

46 COLUMBIA STREET - WORCESTER, MASS.
Telephone 5-0612

DOVANAI KNYGOS!

Kurie užsirašys Amerikos Lietuvis metams tie gaus "Raudonoji žvaigždė" knygą

DOVANAI!!

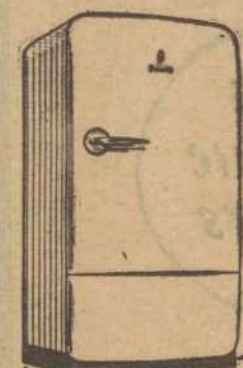
"Raudonoji žvaigždė", knyga, iliustruota su įvairiomis baisenybėmis iš karo lauko įvykių ir parsiduoda po 75c egz., bet mes duosime tą knygą dovanai kiekvienam Amerikos Lietuvis skaitytojui naujai užsirašančiam arba pratęsančiam seną. Amerikos Lietuvis prenumerata—\$3.00 metams.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET - WORCESTER, MASS.

COMPARE BOTH TYPES

ONLY THE GAS REFRIGERATOR HAS NO MOVING PARTS

Servel
Stays Silent—Lasts Longer

LENGVOS IŠMOKEJIMO SĄLYGOS
WORCESTER GAS LIGHT CO.
240 Main Gatvės Dial 2-2811

Look at both types—and you'll choose the Gas Refrigerator. For only Servel has a Jet Freeze system—without a single moving, wearing part! Servel stays silent, lasts longer. Come see the new 1950 models.